

ՊԱՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՊԱՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ
Տարեկան . . . 12 ֆր.
Վեցամսեայ . . . 6
ԱՐՏԱՍԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ
Ստիպու էր և՛կ ծառայել
Տարեկան . . . 14 ֆր.
Վեցամսեայ . . . 7
ԱՄԵՐԻԿԱ
Տարեկան . . . 2.60 Տոյար
Վեցամսեայ 1.50
Կ Ա Ն Խ Ի Կ

ՊԱՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

Լ Ր Ա Ք Ի Ր

Ա Ջ Ք Ա Յ Ի Ն Ե Ի Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

ԵՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇՈՒԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

Երանայում տողը
20 ամսիկով

Հ Ա Ս Տ Ե
Rédaction du journal
„Irayounk“
VARNA (Bulgarie)
Редакция
на вѣстникъ
„Иравункъ“
ВАРНА
Գրադարանք եւ
լեւ տրոշիր

ԼՈՒՅՍ ՏԵՍԱԻ

Թ Ի Ա Պ Ա Ր Տ Ի

Բ. Հ Ա Տ Ո Ր Ը

Արտասահմանի ընթերցասերներու կողմէ այնչափ անհամբերու-
թեամբ սպասուած այս Բ. հատորն կը պարունակէ երկսիրտ
թեան Բ. եւ Գ. մասերը ու կը վերջանայ .
Ա. հատորը (Ա. մաս) կը բաղկանայ 162 էրեսներէ. զին 1 ֆր.
Բ. « (Բ. եւ Գ. մաս) « 432 « 2 «
10 օրինակի դրամ դրոշմով 11 օրինակ կը ստանայ.
Դիմել ի Բ Ա Ի Ո Ի Ն Ք Ի խմբագրութեան եւ մեր ծանուցած
գործակալներուն .

ՄԵԿՈՒՍԱՑՈՂՆԵՐԸ

Մըքը պիտի աւարդ ձայները
են, որ այժմ մեր յեղ հրապարա-
կը կողողեն իրենց լինածին զար-
շուծիւններով .
Ասոնք նախկին դաւաճաններ,
հին եւ նոր ոճրագործներ, հան-
րածանօթ անբարոյական—խաչա-
գող զրպարտիչներ են. ահա ասոնք
են, որ եւր հայութեան անունով,
Հայաստանի անունով, յեղափո-
խութեան անունով իրենց կարա-
չիական զօրիւններով ազգին ճա-
կատագրին հետ խաղալ կը յան-
դգնին .
Բայց ո՞ր են, ի՞նչ կրնն,
կամ ի՞նչ կը մտածեն հայութեան
անբարատ, անչափազանց դաւա-
կները. միթէ ազգը զիրենք ամ-
բողջ թաղած է. ալ չկան հայու-
թեան մէջ այդ անձնանուէրները .
Ո՛չ, ես կը հաւատամ որ կան ու
կապրին անոնք . բայց ինչո՞ւ զա-
քարիայի պապանձումը կը պա-
հեն . Արդեօք կը կարծեն որ ի-
րենց խոթեմքը և մեկուսացու-
մով բարոյական պատասխանատ-
ւութենէ կազաւորեն, կամ թէ կը
կարծեն որ իրենց ձեռնադրու-
թեամբ ժամանակի հոլովման ըս-
պառնով ինքնաբերաբար մտք-
քաղաքական պիտի տեսնեն յե-
ղափոխական հրապարակաւ— Ո՛չ,
թող փտտահ ըլլան, և թող եր-
բէք չպատահն այդպիսի հրաչքի
մը .

Արդ, ժամանակը սուղ է . ազ-
գին շահը, հայրենիքին շահը և
հազարաւոր մարդկանց արիւնը կը
պահանջեն, որ դուրս գան ազգին
ցաւերով տանջուող ազգի հարա-
զատ գաւակներ իրենց առանձնոցէն
միահամուռ, առնական կորովով,
առանց կուսակցական պզտիկ,
տափակ նկատումներու, հայ յե-
ղափոխութեան մտքորոգործումի
սեղանին վրայ բերել զնեղու ի-
րենց բարոյական ուժը .
Իսկ հակառակ պարագային, ի-
րենց մեկուսացումը, իրենց լուռ-
թիւնը աւելի կը նպաստեն ան-
բարոյական վոհմաններու սխա-
ղործութեանց, որոնք ազգը դե-
պի մահացում կը տանին .
Ոճրագործներ, ծանօթ խաբե-
բաններ, հոչակուած խաչագողներ
և իրենց մազը ազգին համար չը
զոհող ծանօթ ցածոգիներ չեն որ
պիտի խպնէին, մեղքային, խղ-
ճահարուէին զրպարտիւն, մրո-
տելու իրենց անմեղ զոհը, մէկ
կողմէն ալ ոճրագործները քաջալե-
րելու եւ ոճիրը գործուելէն վերջ
խրախճանքի արցունքներ թափե-
լու . Ու այս տեսակ ճիւղներ
իրենց գոյութիւնը գարշ տալու
միակ ապաւէն կ'որոնեն ազգը կամ
կեանքը իրենցը պառակտելու
մէջ . Ասոնք ինչ գիմակ որ ալ
հագնին, ինչ կերպով ալ ծաղուին
իրենց հին ու նոր ոճրագործու-
թիւնը հետեւանա՞ք իրենց ճակատը
խտրանութեամբ պիտի մնայ իբր հայ
րենիքի իսկական դաւաճաններ .

սակայն մեկուսացող եւ գործ-
ուած եղբայրասպանութեանց լուռ
վիայ եղող ազգին հարազատ մասն
ալ իր բաժինը պիտի ունե-
նայ այս ահաւելի արատէն,
եթէ ժամառաջ չըմբռնէ իր ամե-
նէն վեճմ պարտականութիւնը հան-
դէպ այս ոճրագործ դաւաճանու-
թեանց .
Պրլմնկ

ՆԱՍԱԿ ԵՐԻՋԱԼԵՆ

3 Յունիս 1903

Կառավարութիւնը որ պահ մը
դադրած էր բացայայտ կերպով
հարստահորելէ, այժմ վերասկսած
է . Գիտէք արդէնթէ տուր-
քերու հաւաքումը յանձնուած է
անգլիկ մարդոց որոնք ամբողջ
ձմեռը հանգիստ անցնել վերջ,
գարնան վայրենի գազաններու
նման ուղղուեցան դէպի կեանքոյ
ներու տուները տուրք հաւաքելու
համար . խեղճ գիւղացիները պար-
տաւոր են զանո՞ք ընդունել, հիւ-
րասիրել, եւ անոնց յանձնել այն
դրամը որ իրենց եղբայրներուն
արտոնահմանի մէջ թափած քըր-
տինքին արգիւնքն է .

Ան գիւղացիք զոր օտարութեան
մէջ հայր կամ եղբայրներ չունին
ստիպուած են իրենց ինչքը ծա-
խել տուրքերը վճարելու համար .
հոչակուոր աւագակապետ թէմիրը
զէյլերս սկսեց իր աւերումները
փեմախի գիւղերուն մէջ, նա
զաղտնաբար կառավարութեան
քաջալերութիւնը կը վայելէ .

Հեռներու բարձունքին վրայ կա
ռուցուած Աւագ-Վանքը ենթակայ
եղաւ տաղաւակապետ թէմիրի աւե-
րումին . Սա իր մարդոցմէ 10 հո-
գի իր հետ առած կը պաշարէ
այդ վանքը. որուն բնակիչները բա-
ցակալ, դաշտ գացած ըլլալով,
փիւրտերը կը յարձակին վանքին
վրայ, կը կողոպտեն ի՞նչ որ կը
գտնեն, ամէն կողմը աւերակի կը
վերածեն եւ կը հեռանան ճամբան
հովիւի հօտ մը կը քնն կը տանին.
Քիւրտ պէյը աւարը եւ ոչխարնե-
րը իր մարդերէն 7 ին կը յանձնէ

որ երթան . եւ ինք միւս 3 ին հետ
դէպի Կառնի գիւղ կը յառաջանայ,
ուր կը գտնուէր վանքին վանտ-
հայրը, Գալուստ Բոթորոբան, որ
բաւորովին անտեղեակ էր իրենց
պատահած դժբաղդութեան .
Թէմիր պէյ կերթայ Գալուստ
աղան գտնելու որուն հետ կը տե-
ռակցին, անոր հետ սուրճ մը ալ կը
խմեն . Թեոյ կառավարէ որ ըն-
կերանայ միջեւ ոտըր Թորոս եկ-
եղեցին, պատրուակելով որ գաղտ-
նի բան մը պիտի ըսէ անոր . Գա-
լուստ աղա կը համակերպի . գիւ-
ղէն հագիւ հեռացած էին, երբ
պէյը եւ իր 3 ընկերները սուրե-
րով կրնան Գալուստ աղայի վրայ
եւ անոր բազմութիւ սուրի հտ-
րուածներ տալէ յետոյ, անոր ու-
ղեղն ալ գնդակներով կը պայթե-
ցնեն եւ ալ խեղճ մարդուն կեան-
քին վերջ կուտան .
Թէմիր պէյ տարածայնել կուտայ
թէ ինք յաջորգաբար իր աւերում-
ները պիտի շարունակէ բոլոր
հայ գիւղերուն վրայ .
(Բքո Արմէնիա)

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ամերիկա 14 Յուլիս

Միտեն ետքդարեցին Ձիթճեանը. ա'լ
կրնաք երեւակայել Ամերիկայի հայու-
թեան դրութիւնը, կուրի եւ զաղա-
փարի երկու անձման անզուգական
հերոսներ կրնան քանի մը ապուշ ոճ-
րագործներու հրամանովն ու թեղա-
րութեամբ, Հայ ազգը ամեն անգամ
ծահլէն եւ Ձիթճեան չի ծնիր . Ամե-
րիկայի հայութեան մէջ զգուշացի եւ
վրէժխնդրութեան ոգին իր ծայրայե-
ղութեան հասած է ու ոչ ոք կրնայ
զուշակել թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ հետե-
ւանքը .

Ձիթճեանը տակաւին Պուլկարիա ե-
ղած ժամանակ Լիմերիկայի մէջ տա-
րածայնութիւն մը ելաւ թէ զայն
սպաննած են, ժողովուրդը տակն ու
վրայ եղաւ, ամեն կողմէ հեռագիր
նամակ, թեղեֆօն կը տեղոյին Ամե-
րիկայի Հնչակեան վարիչ մարմիննե-
րու հասցէին եւ ստոյգ լուր մը կու-
ղէին ստանալ . ու բոլորն ալ կ'աւել-
ցունէին թէ իրենք պիտի գիտնան ի-
րենց ընկիւրը երբ հաստատուի որ
պաշտելի Գարեգինը սպաննուած է
Ազգային ոճրագործներու թելադրու-

Թեմար:

Բազմաթիւ ոչ-կուսակցական հայեր եւ Հնչակեան անդամներ նահանգ. վարչութեան դիմած եւ հարցուցած են թէ «եթէ իրաւ է Գարեգինի սպանութիւնը զուգ ինչ գիրք պիտի բռնէք, ի՞նչ պիտի ընէք»

— Մենք ինչ պիտի ընենք. կը պատասխանէ վարչութիւնը. նոր Գարեգիններ պիտի զրկենք անոր գործը առաջ տանելու համար:

— Միայն այդքան:

— Հապա ի՞նչ կուզէիք որ մենք ընենք:

— Անոր արեան պատասխանատուները ո՞ղջ պիտի թողուք:

— Զանոնք պիտի ողջ թողունք որ Հայոթեան թուքին ու մուրին տակ ամեն օր մեռնին—

— Ատանկ պարագայ քսոցերով մենք գոհ չենք մնար, հասկցանք որ ձեզմէ բան մը չլիւիւր, իսկ միայն միգրի ըսէք թէ՛ իրօք Գարեգինը սպանուած է. ու մենք գիտենք մեր ընկիւք ձեզի խորհուրդ հարցունելու. պէտք չունինք:

Երբ այդ սարսափալից անհիմն ըլլաւ հաստատուեցաւ մողովութեան ուրախութեան չափ ու սահման չկար. «չէ՛ Գարեգինը սպանուած չէ՛ զայն կրկին պիտի տեսնենք, անոր անկողնէ հոգիքն բերող հայրենաշուէր քսոցերը կրկին պիտի բռնենք», կը ըսէին. բայց աւագ յուսախաբ մնաց Ամերիկայի հայութիւնը, իր սիրած ու պաշտած Գարեգինը վերջապէս խլացին իր ձեռքէն Ազգային ոճրագործները:

Շահէնի պատուական արիւնը չը բաւէր սրբագործելու Հայ Ենդափութեան ասպարէզը: Շահէնի ուրուականը չբաւէր հալածելու եւ հայութեան ծոցէն դուրս վտանգելու Ազգային ոճրագործները. Շահէնի սուրբ արիւնը չը բաւէր վատութիւնը դաւաճանութիւնը իր մէջ խլացնելու. Շահէնի աջիւնը չը բաւէր որ աւելիք եւ ճշմարիտ յեղափոխականները զգաստանային ձեռք ձեռքի սիրտ սրտի տային միմեկին եւ ձուլուէին: Մեծ մեր պաշտելի Գարեգինի արիւնն ալ գնաց խռովութեան Շահէնի արեան հետ. այդ կրկնակի դերերը կատարելու համար, եւ ո՞վ դիմէ գոցէ Գարեգինի արիւնն ալ անբաւական ըլլայ. բայց հայութիւնը թող վստահ ըլլայ որ Շահէնի եւ Գարեգինի ընկերներու երակաց մէջ տակաւին չատարիւն կայ եւ անոնք պատրաստ են տալու, անով Յեղափոխութիւնը մաքրելու սրբացունելու համար:

Եւ արդէն Ամերիկայի մէջ գտնուող քանի մը խոշոր եւ կրակ Նազարէկեանները գործի վրայ են. Շահէնի եւ Գարեգինի արիւնը իրենց բերնին համ տուած է անորո՞թային եւ դաշտայինն սրած են 9-10 կարեւոր ճշմանքեան ընկերներու կեանքին դէմ. վերջը բարին:

Ըսի թէ հայութեան զայրոյթը եւ վրէժխնդրութիւնը իր գագաթնակէսին հասած է եւ որը անցեալ կրեք շաբթի արտայայտուեցաւ Արաբկերցի Սամուէլ Կիւլէգեան անուն 24 տարեկան երիտասարդի մը միջոցաւ, որ անկուեցաւ Սապահ-Գիւլի դէմ եւ իր ղեկավարի չորս հարուածով Գարեգինի եւ Շահէնի արեան հաշիւը պահանջեց, որոյ մէջ մեծակ պատասխանատուութեան բաժին մը ունի Սապահը (անցեալ նոյնքեր 8ին Փոփոխութիւնի մէջ գուժարուած ընկերական ժողովոյ մը մէջ յայտարարած էր թէ «նրա (Յիւլիանի) լէշը փռել պիտի տամ Լօնտոնի փողոցներու վրայ Սապահու ձեռքով) ու հիմա այդ սպառ-

նալիքն էր որ գործադրուեցաւ Օտեւայի մէջ եւ որու հաշիւն է որ կը պահանջէ Սամուէլը. ոչ մի տարակոյս չկայ որ Սամուէլը բողոքով ինքնաբերաբար եւ ինքնագլուխ տնկուած է Սապահի դէմ իրեն թելադրիչ ունեւալով Հայ հանրային կարծիքը որ վերջերս այնքան զինուած է Սապահին ոճրագործներու դէմ, ու ինչ ալ ըլլայ Ամերիկեան կառավարութեան տնօրինելիք պատիժը Հայ հասարակութիւնը կուզէ վարձատրել զայն:

Դրութիւնը խիստ վտանգաւոր է Ամերիկայի մէջ. միակ միութեան կան պարագան այն է որ Հնչակեան Նահ. վարչութիւնը խիստ զօրաւոր միջոցներ ձեռք առած է Հնչակեաններու մէջ երեսան եկած վրէժխնդրութեան ոգին մեղմացունելու եւ զըսպելու նորանոր դէպքերու առաջին անգամ համար. սրտովին կը մաղթենք որ իրենց ջանքերը յաջողութեամբ պսակուին եւ կարենային զսպել Գարեգինի ու Շահէնի ընկերները. հայրենակիցները եւ բարեկամները, կասկած կայ սակայն որ Հնչակեաններու մէջ մասը ըմբոստանայ Նահ. վարչութեան դէմ. ինչէն այս վերջինս չափազանց ներդաւաճութիւն քարոզէ:

Սապահի վրայ կատարուած սպանութեան փորձի պատմութիւնը հետեւեալն է.

Յուլիս 7 երեքշաբթի կէս օրին Սապահը իր սենեակէն դուրս ելած ատեն բազմամարդ փողոցի մը մէջ Սամուէլը վրայ կը հասնի եւ կսկսի կը բռնէ ընկ. առաջին գնդակները կը վերելային, Սապահը փախչի կը սկսի. Սամուէլը կը հետապնդէ եւ կը շարունակէ կրակել, չորրորդ գնդակով կը յաջողի գետին տապալել Սապահը եւ կը թուի թէ գոյժը լինեցած համարելով կը սկսի փախչի. ոտականները կը յաջողին ձեռքակալել եւ Սապահի հետ քաղաքային հիւանդանոց կը տանին, ուր Սապահը զայն մատնաշնչով կը յայտարարէ թէ նոյն ինքն էր կրակ ընողը. Սամուէլը բանալի տանի, եւ նախնական հարցաքննութեան ատեն կը յայտարարէ թէ «ինքն էր Սապահի վրայ կրակ ընողը եւ կուզէր անպատճառ սպաննել զայն. կը հարցուի իրեն թէ Սապահը անձամբ կը ճանչնար. ո՛չ, կը պատասխանէ Սամուէլը. կը հարցուի թէ Սապահը իրեն անձնապէս ճանաչուած էր:

«Ո՛չ, կը պատասխանէ Սամուէլը. «իմ անձիս վրաս մը բրած չէ սակայն, եւ արգար գործ մը տեսած ըլլալու գիտակցութիւնը ունիմ եւ պատրաստ եմ երկարակալել անոր վրայ նստելու, ուրիշ ոեւէ հարցման չեմ պատասխաներ»:

Ոստիկանութիւնը հետեւեալ օրը Լեւոն Պետիկեան անուն երիտասարդ մըն ալ ձեռքակալած է. որպէս թէ Սամուէլի հետը եղած ըլլայ եւ Սապահը ցոց տուած ըլլայ անոր. դատավարութիւնը յետաձգուած է Յուլիս 23ին. մինչեւ այն ատեն բանտէն ելլելու համար իւրաքանչիւրին 7.00-ական տօլար երաշխաւորութիւն որոշուած է:

Մաղթելը որ առկա վերջինն եղած ըլլայ:

1903 Յուլիս 14
Ամերիկա

ՀԱՅՈՑ ԵՆԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆԵՐԸ

Շարաթ առաւտեանն. յիշեալ ստացանք «Թուս. գործ. լուծիւնից» հետեւեալ երկու հետաքրքր

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. — 11 յուլիս «Օրէնսդ.ութիւնների ժողովածուի» մէջ տպուած է. որ հայ լուսաւորչական եկեղեցու կալուածների կառավարութիւնը Ռուսիայում կեդրոնացում է կառավ. և վարչական հաստատութիւնների ձեռքում եւ լուսաւորութեան միջոցառութեան իրաւասութեանը պէտք է յանձնուեն յիշալ եկեղեցու միջոցներն ու կալուածները, որոնցով ապահովոււմ էր հայ լուսաւորչական եկեղեցական դպրոցների գոյութիւնը:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. 12 յուլիս. — Հայ լուսաւորչական եկեղեցու հոգեւորականութեան ձեռքով նոր եկեղեցու պատկանելի կայքերը կառավարելու մասին կեդրոնի գլխաւոր իշխանութեան հետքած տեղեկութիւններից երեւում է որ այդ կառավարութիւնը չի համապատասխանում ոչ պետական իշխանութեան նպատակներին, ոչ նոր իսկ եկեղեցու շահերին: Հայ լուսաւորչական եկեղեցական դպրոցները եւ նրանց պատկանած կալուածները լուսաւորութեան միջոցառութեան իրաւասութեանը յանձնելու մասին արձակուած 1897 թուի յուլիսի 2ի և 1898 թուի մարտի 26ի բարձրագոյն հրաւաններից յետոյ հայ լուսաւորչական հոգեւոր հերարխիայի կողմից դիմադրութիւն ծագեց, որով հոգեւորականութիւնն իւր ձեռքում պահեց մի քանի կալուածներ, որոնցով պէտք է ապահովէր դպրոցների գոյութիւնը: Այսպիսի երեւութները վերացնելու համար, անհրաժեշտ է ճանաչուած հայ լուսաւորչական եկեղեցու կալուածների կառավարութիւնը կեդրոնացնել կառավարչական հաստատութիւնների ձեռքում: Այս մասին միջոցառների կոմիտէի կայացրած որոշումը արժանաւորաբար ձգտում է հաստատման: Այս օրէնսդրութիւնը, պահպանելով հայ լուսաւորչական եկեղեցու իշխելու կալուածների սեփականութեան իրաւունքը, չի զրկում նրան ստացուող եկամուտների այն մասից, որը օգտու կը մնայ դպրոցների պահպանման ծախսերը ծածկելու յետոյ: Հայ լուսաւորչական եկեղեցու կարիքները լրացնելու յետոյ, հայ լուսաւորչական եկեղեցու բարօրութեան կանոնաւոր զարգացումը, մինչդեռ ներկայումս այդ դաւանութեան բաւականաչափ եկեղեցիների թւում,

որոնք տէր են ընդամենը 400-ուանների, գոյութիւն ունեն չափաւոր, որոնց միջոցները վերջին ծախս սուղ են, իսկ գրեթե կան հոգեւորականութիւնը թիչ եւ ապահովուած:

Ի լրումն վերեւ առաջ բերուած հետազոտների մայրաքաղաքի թերթերից առաջ ենք բերում հետեւեալը.

«Օրէնսդրութիւնների ժողովածուի» մէջ տպուած է նոր օրէնք Ռուսիայում գտնուած հայ լուսաւորչական եկեղեցիի Դպրոցների կառավարութեան մասին: Նոր օրէնքի գործութեամբ, հայ լուսաւորչական եկեղեցիներին, վանքերին հոգեւոր հաստատութիւններին եւ հոգեւոր դպրոցներին պատկանող բոլոր անշուք կալուածները յանձնում են երկրագործութեան եւ պետական կալուածների միջոցառութեանը, իսկ այդ հիմնարկութիւններին պատկանող գրաւադրութեանը, ընդհանուր գործերի միջոցառութեանը, ընդհանուր հայ լուսաւորչական եկեղեցու վերապահում է սեպհականատիրութեան իրաւունքը: Այս կանոններից, չեն ենթարկուում Մասկուայի եւ Պետերբուրգի հայոց եկեղեցիներին պատկանող կայքերը: Նոր կանոններով ի նկատի կան ապահովել հայոց եկեղեցական ծխական դպրոցների գոյութիւնը:

ՈՂԻՐՆԵՐԸ
ԵՒ
ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Պժուլար չէր նախատեսել, զժուլար չէր նախագուշակել ողբալի աղէտները, անդառնալի վարիչները, որոնք կարող էին առաջ քալ Հնչակեան վերջին տագնապից:

Քաղաքական եւ պատմաբանական գիտութիւնների մասին մեծ համոզութիւն ունենալի վարկաւոր չէր. գիտնալու, հասկանալու համար որ ներքին կուսակցական կռիւները, խմբային կամ հատուածական ընդհարումներու երկպառակութիւնները, իր բնականաբար նրանք հասնում են իրենց պարզագոյնին, իրենց բարձր գաղափարապէտին, աւելի աղետալի են լինում, անելի քան զոդ ու սեւորդ են դառնում. որքան չեն այն անյաջող պատերազմները, որոնք մղում են նոյն պղծ հարուող համաճեղ կողմերը, միեւնոյն նպատակը ունեցող նոյն ազգի ազգի-գոսները՝ իրենց ընդհանուր թշնամու դէմ, իրենց կեանքի ու գոյութեան հիմքերը փորոզ օտարին դէմ:

Քաղաքային պատերազմները. ինչի են միշտ ամեն տեղ ամենապղծ մէջ, խիստ երկիւղալի, խիստ վտանգաւոր միադաքային պատերազմները, շատ ու շատ անգամներ, իրենց անպատկառութեամբ անպատկառելի նրանց անբարեկամ հասարակութիւններին դէպի անկում, զեպի փլուզում, մտաւոր ու քաղաքական ոյժերի ապառուծ:

Այդ հանգամանքը շատ ու շատ ան-

արդարեւ, ինքնապատշաճ ընտանիք մը
նայալից, կերպով, օգտակար իւր ար-
տաւորութիւնները մէջ
նկարագրէ պատմութեան, քայքայ-
ման ազդեցութեան նկատմամբ :

Օրինակներ միանգամայն աւելորդ է
ընդունել, նրանք քաղաքներ են թէ՛ մեր
և թէ՛ արտաքին անցեալի ու
նկարագրի պատմութեան մէջ :

Այն խոր զգացումը որ Հնչակեան
ցաւալի ընդհարումները կարող էին
յանգել ինկական, կաթարեալ քաղա-
քային պատերազմներէ՝ հենց առաջին
անգամից ցնցեց մեզ մեր բոլոր էութեան
մէջ : Մեզ թուեցաւ թէ տես-
նում էինք վտանգը իւր ինկական մե-
ծութեան մէջ, տեսնում էինք խոշոր
բացումը անդունդը, Դէպի ուր գլու-
ղեւոր էին գահալիք՝ Հնչակեան մար-
մինները, եւ չլռեցինք :

Ինչպէս, կարելի էր, պէտք էր
թոյլ տալ որ հայկական յեղափոխա-
կան սակաւաթիւ ոյժերը, փոխանակ
համախմբուած, միացած, համեմալի,
ընդհանուր թշնամու դէմ պատրաստ-
ուելով, ընդհանուր թշնամու վերայ
յարձակուելու, թողնէին մի կողմ այդ
թշնամին եւ, մոլեկան, կատարած,
այլերը փոխադարձ վրէժնորդութեան
կայծով բորբոքուած, միմեանց վերայ
ընկնէին եւ անողորմաբար միմեանց
բռնէին, միմեանց կոտորէին ու ու-
նչեցնէին :

Իսկայն Երկրէն ինկական ուժեր
Ուշ չպէտք էր թող տալ, չպէտք էր
թող տալ որ դործուէր այդ ուժերը :
Իսկայն ուժ չպէտք էր թող տալ, ես
գտնում եմ, որ իսկ այս առանձին, ոչ դու-
ռաւորական, ոչ նա առանձին, այլ ես,
գաւ. նա, ամենքս միասին, հասա-
քաբար, խորն է յետադիւր, անմեծ
չափերով, ամեն յեղափոխական, ամեն
բռնկանք, պարտաւանդ չայ :

Հանգանակ խորագրեալ
(Եւրոպական)

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ ԴԱՏԱՍՏԱՆԻՆ

ԲՈՂՈՔ

ԱՌ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅԻՆ ԽՂՃՄՏԱՆԵՐՆ

(Շար. Ասիայի քիւնէ)

Եւ առանց գիտաւ փոքր, առանց գիտաւ կնոջն-
եւ զաւանկներն, առանց մի տողով անգամ յայտնե-
լու իր կնոյ, թէ ինքն գտնուէ, առանց մասնակու-
թէ նրանք ինչ պէտք է ուստեան վազն ուս պէտք է
գիտնալ Պարսկէ պէս մի քաղաքում, նա բռնուած է
ազգկայ ձեռքից եւ փախչում է Մի Ժամանակ սուլ-
թանին ազատաւրէքներ կարգացող այդ թշուառա-
կանը այնքան վախկոտ է զանգեմ, որ համարձա-
կութեան չէ ունենում, գտնէ իր սիրեցեալ (?) աղջ-
կայ պատմութիւն պաշտպանելու համար, սպասել եւ
կոր հայրն կը գար, յայտնել նրան իր դիտաւորու-
թիւնը, քչ նա քաղաքից քաղաք, գիւղից գիւղ
փախչում աղջկայ հետ եւ իրանց հետքն կտեսնեն
լու համար, նստակիւ գտնուէ Երբ Պարսկէ Բէլղիւն-
ից քաղաք նստակիւ փոխուէ Երբ Դիւրմաշիւքում է-
լիւնք հասցեն ցոյց է տալիս Լոնդոն Բո Կ-Իսթ սկը
նստակիւն մէջ գտնուէ հորն, մի այլ անձի միջոցով
«յայտնել Միւրթ-Ագարեանցին, որ աղջկին յաւիտ-
եան մեղա է իր համար, թող վերադառնայ իր տու-
նը » :

ՆՈՐ ՊԱՊԸ

Հոռմէն ստացուած Կենտրոններ
ծանուցին թէ կարդինալ ճիւղէրէ
Սարթո՝ Վենետիկի Պատրիարքը Պապ
ընտրուած է :

Փակաժողովին մէջ կարդինալները
վեց անդամ քուէարկութիւն կատա-
րեցին առանց արդիւնքի. իսկ եօթնե-
րորդ քուէարկութեամբ միայն կարելի
եղաւ կարդինալներու երկու երրորդին
քուէները, այսինքն 42 ձայն միաց-
նել Տ. Սարթոյի անձին վրայ :

Նորընտրել Պապը, Տ. Ճիւղէրէ
Սարթո՝ 1835-ին ծնած է Թրէվիզէ նա-
հանգի Ռիւզէ աւանին մէջ. 1893ին
կարդինալ եղած է. ըսել է այժմ 68
տարեկան է : Մեծ հմտութեան ունի
եկեղեցական եւ միջազգային օրինաց
եւ վարչական գործերու խորին փոր-
ձառութեան ստացած է : Իտալիոյ ար-
քուէներէն հետ լաւ յարաբերութեան
մէջ ըլլալով, յոյս կայ թէ իտալական
կառավարութեան եւ վատիկանի մի-
ջեւ շարունակական եղող ջրտուգիւնը
հետզհետէ սուգի :

Իր ներքին կեանքին մէջ շատ պար-
զասէր եղած է ու բարեպաշտի համ-
բաւ կը վայելէ. զգացմամբ իտալաւէր
ճանչցուած է : Հոռմէն մէջ շատ բնա-
կած ըլլալով հոռմացիք զինք շատ չեն
ճանչնար, Կենտրոնի մէջ այլ մէկու-
սացեալ կեանք մը վարած է, քնք-
զինքը կղերանոցի աշակերտներուն
դաստիարակութեան նուիրած ըլլալով,
իրեն ուղղուած հրաւերներէ քիչ ան-
գամ կը պատասխանէր : Իր ընտանիքը
վենետիկի մօտ գիւղի մը մէջ կապիւր
Տ. Ճիւղէրէ Սարթո պարզ կեանքի
սիրահար ըլլալով շատ անգամ գիւղը
կայցելէր :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՅԻՐԱՐԻՆ Նախագահու-
թեան տակ գումարաւոր եկեղեցա-
կան երաժշտութեան քննիչ մաս-
նաժողովը խորհրդակցութիւններ
կը կատարէ թէ ի՞նչ պէս կարելի է

երգեցողութիւններ միօրինակութիւն
մը հաստատել բոլոր եկեղեցիներ-
ու մէջ : Այս նպատակին հասնե-
լու համար կառուցողիկ Հայկա-
կան ձաթագրութեան ընդհանրաց
ձան ուժ տալ եւ ձողագրութիւնը
բոլոր վարժարանաց մէջ պարտա-
ւորիչ ընել եւ տրտունութիւն չտալ
ու է դպրի երգելու եկեղեցիին
մէջ, երբ ձայնագրութիւն չի գի-
տեր, Պատրիարքն ալ դպրեւորու
համար ընդհանուր կանոնագրու-
թիւն մը կը պատրաստէ. ասոնք
կրօն. ժողովի վաւերացման են-
թարկութիւն վեջ զորձագրութեան
պիտի գրուին, կը գրեն Պոլսոյ
թեմի մէջ :

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ կայ գ մը ազ-
գայինիւր, մեծու մասամբ որ
հետաւոր, խնդրած են տեղոյն
Թադ. խորհուրդէ, որպէսզի մի
ջոցի իր խորհուրդ Սփրիկի տեղ-
իական գաղթական իրերը Բարիս, ի,
թրաքիստալ. Զրի փոխադրուելու
համար, թադ. խորհ. զոյ առնու-
պետ, Արա. հ. մ. բաշա Բ. Բ. թ. ղ
խոստացեր է հարկ վճար գործ
նական միջոցները Զոռք առնել
այդ մասին : Մէկ քանի ազգա-
յիններ արդէն գոցելու են Գէր-
թաւուն ուր իրենց համար բաւա-
կան դիւք մը շինել են :

ՋՍԻԻՆԻՆՈՅ հանգուցեալ ա-
ռաջնորդին յուղարկուածութեան
մեծ յարգանքով մասնակցած է
տեղ ոյն յոյն կղերական դասը :
Այս առթիւ մեր Պատրիարքը
չնորհակալութիւն յայտնած է ու-
նաց ատրիարքին :

ՍՈՒԼԻՆԱՅԻ Տ. Խաչատուր
քահանայ տեղոյն եկեղեցւոյն
գոցուած ըլլալը իմացուած է
Պատրիարքարան, Կ. օն. Ժողովը

բացատրութիւն կը պահանջէ այդ
մասին տեղոյն թադ. խորհուր-
դէն :

ՊՈԿԹԼԵԻ քաղաքային դա-
տարանը հայու մը ամուսնաւոր-
ութիւն վճարած էր. Պոլսոյ կրօն.
ժողովը տեղեկանալով որոշած է
Ռուսա իոյ բոլոր Հ. Ե. եկեղեցի-
ներուն շրջաօրհան հրահանգ
մը ուղղել, ազդարարելով որ այդ
օրինակ ամուսնաւորութեան խն-
դիրներ այն առնել միայն վաւե-
րական կրնան ըլլալ, երբ մեր
հոգեւոր իշխանութեան ներկա-
յացոյին եւ եկեղեցական օրինօք
վճարեն. հետեւաբար ռումէն դա-
տարանին վճարը անընդունելի է :

ԱՂԵՔՍԱՆԻՐԻՈՅ մէջ առ-
ժամեայ թադ. խորհուրդ մը կազ-
մուած է սա 7 անձերէ. Արքանաւ
փաշա Բարսող՝ առնեալ, Մի-
քայէլ պէյ Բիւքեալ՝ առնեալ, Գալի-
Ջառէն պէյ Նիշապուր, Կարապետ
էֆ. Տէրվիշեան, Յակոբ էֆ. Ու-
ղուրեալեան, Խաչիկ էֆ. Ջաքեալեան
եւ Տիգրան էֆ. Կաւապալեան :

ՀԱՅ ԺՍՐՏԱՐԱՊԵՏ Տ. Հայկ
Ջրպէտ, նախկին ուսանող Պոլսոյ
Գիտարուեստից վարժարանին եւ
յետոյ մասնագիտութիւնը կատա-
րելագործած վենետիկի գեղար-
ուեստներու Ակադեմիային մէջ,
մասնակցած ըլլալով վիչէնցիա
Ֆառուցուելիք քաղաքային թատ-
րոնին յատկապէս մեքենային,
յաջողած է իր յատկագրիւր ըն-
դունել տալու, եւ գացած է այդ
թատրոնի շինութիւնը սկսելու :
Գեղարուեստներու տեսակէտով
Եւրոպայի առաջին տեղը գրաւող
Խաչիկոյ մէջ հայ տաղանդի մը
գերազանցութիւն գտնելը ամբողջ
ազգին հպարտութիւն պատճառող
պարագայ մը է :

Որին նա երկարութեւ չէր խաբերայի կողմից, բայց
խաբերան հենց դրանից էլ վախենում էր, ուստի եւ
խոյս էր տալիս ամէն կերպով եւ ոչ մի տեղ կանգ
չէր առնում փախչելով երկրից երկրի, քոյր եւ եղ-
բայր կեղծ անուան տակ, քաղաքից քաղաք, մի-
ջեւ որ հասնում է աղջկայ դրամը, ապա դուրսեղե-
նը որ նազարէդն ծախում է քաղաքը գնով եւ
վերջապէս կանգ են առնում Լոնդոնում, երբ այլեւս
ծախելու ոչինչ չէ մնում : Այդտեղ եւ իմանում է
հայրը աղջկայ ուր լինելն, որ գալիս է հօրն տես-
նելու մի ծանօթ պարոնի հետ, մաշուած հագուե-
տով : Գուրն է գալիս, որ օրինորդ փոխնորդ հա-
գուտ անգամ չունի եւ նոյն իսկ մի թաղիկնակ
արտասուքն օրեկու. մեր հէրոսի ամբողջ սուրբ
սէքն՝ օրեկուր բոլոր ունեցածն վաճակում մէջնէ
կայացել մինչեւ այն աստիճան որ մի գաղթական գնե-
լու անգամ միջոց չի թողի : Դժբախդաբար, աղջկին
շարունակում է դէռ հաւատալ նրա աղին. զգաց
մունքներին, հաւատալ, որ հերոսն միայն ի սէր
իւր թողնում է կին գաւակ, ապագայ դժբախտ
հայրն տեսնելով խաբերայի կեղծ ներշնչումներն
խոր արմատ են ձգել աղջկայ սրտի մէջ, թողնում,
հեռանում է եւ վերադառնում Թիֆլիս, անթիւնով
այն մարդին, որ այդպիսի սեւ ապերախութեամբ
հատուցեց նրան այն բարեբախտութիւնները, որ նա
գործել էր երկար տարիներ նրան եւ նրա ընտանիքին :

(Շարունակելով)

ՊՕԼՍՈՅ Հիւանդանոցի սեկուրի
թուղթին կեղծը Պաքուսի մէջ
գալաթիոյ զորքերէ պատրաստու-
ած է կրսուի բայց Հոգաբար-
ձութիւնը երկու տեսակ կեղծեր
գտած է սեւ գիծերով եւ
կարմիր գոյններով պատրաստուած
հիւանդանոցի սեկուրի թուղթը
շատ նմանութեամբ կեղծուած է
մինչեւ իսկ Հոգաբարձութեան
կնիքը կեղծերուն երկու տեսակ
լինելն կասկած տուած է որ մէկն
ալ պօլսոյ մէջ պատրաստուած
բլայ և ուստի որոշուած է այլեւս
հիւանդանոցի սեկուրի մէջ կնիք
թուղթերէն փոխել կապարիչները

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Թ Ի Ի Բ Ի Ա

Արապիստանտա մէնֆի պուլ-
նան մէջհուր ճանր քիւրտ Մուսա
պէյին վէ տիկէր պիր թագրմ
էշխասը միւղիւրէնին գաւազն ու
տըղլարընը վէ իճրա օլընան թա-
հարրիւթ վէ թաագիպաթտան
պիր սէմերէ հասըլ օլմադընը
պազը ինկիւիզ կազէթաւարը եսզ
մըշար տոր

Մաքէթնիւս իսթիւալթընտան
տօլալը տէպլէթլէրին տըգգաթը
եալընը պու թարաֆա աթֆ
օլընմը օլմասընտան պիլ իսթի
ֆատէ Անտօլու գըլթասընտա
Քիւրտլէր վէ հիւքիւմէթ մէմուր-
լարը իճրաի հաշարաթա մէյտան
պուլմուշ տըրլար իշթէ շու սըրա
Մուսա պէյին պաշմասը գուրուլմուշ
պիր բաւա մէպնի օլաճաղը վէ
եազընտա եինէ էրմէնիստանտա
ըսպաթը վիճուտ իտուպ սայնի
շահանէտէ եէնիտէն հաշարաթա
պաշլաւաճաղը շիւբէնիզ տիր

— Մաքէթնիւս տախիլինտէ պիր
չօգ գօմիթա չէթէլէրինին թէքրար
պաշ կէօսթէրմիշ օլտըղլարընը
վէ էօթէտէ պէրիտէ ասքէլլէր ի-
լէ վուրուշմագտա պուլընտըղա
բընը վէ ալզը իշթիգաթ վէ կպ-
րէթ իշին խայիլէրէ պուլկար
վէ բոււմ չէթմանըն գուճաղընա
եօլաւտըղլարընը թէլէկաֆլար պիլ
տիրիյոր

ԹԱՆ կազէթաւը օգոստ 4
թարիխի նուսխէսինտէ էյալէնիւ
տաւ սէրլէվհասը իլէ պիր պէնտի
մտխոսու եազուպ պէտպախա վա-
թանմըզըն մաղտուրիլէթ հալինտէ
պահա իթմիշ վէ գըրկըն վէ մու-
հաճըրլը սէմէրէսի օլաւազ էր-
մէնիլէրին էքսիւտիկինի եազարազ
շու սաթըրլարլէ խաթմը քէլամ
իթմիշ տիր «էկէր պու հիճրէթ
տէպաթ իտէր իսէ էրմէնի մէտէ-
լէսի էրմէնի միլլէթինին խիթամ
պուլմասը իլէ հալ օլընըր

Աճկապ էվրեանըն արգուսը-
տա պու մըտըր 1895 տէ պաշ-
լանմը օլան գըրկըլար պիլա միւ-
ճազաթ տէպաթ իտուպ խիթամ

պուլմասընա միւսատէ իտիւտիք-
տէն սօնրա էվրեա սիւքիւտ
գալմասը իլէ պիւթիւն պիր միլ-
լէթին մէճճանէն մահվընա շէրիքի
ճիւղլէթ օլմալա գալի մի տիր

— Միւրապ վէ մանասըր վիլայէթ
լէրինտէ 16 չէթէլէր մալէիւթ
տա պուլընուպ քէօլլէր եազմագ-
տա իսլամլարը գաթլ իթմէքտէ
օլտըղլարը վէ հիւքիւմէթին չէթէ-
լէր պուլընտըղը ճիւղլարա աս-
քէր սէվզ իթմիկինի Պապը Ալի
սէֆարէթ հանէլէրի պիլտիրմիշ
տիր Սէլանիքտէն վէրիլէն պիր
թէլէկաֆ Մանասըրը եօլու իւ-
զէրինտէ գօլթալարըն օգոստոս
8 տէ տինամիթլէ պիր սթասիօնը
պէր հաւա իթմիկինի պիլտիրմիշ
տիր

Քէզա Պանիգուս սթասիօն մէ
մուրընը խանէսինի եազարըղլարը
տէմիլլէրի գալտըրտըղլարընը վէ
թէլէկաֆ թէլլէրինի քէստիքլէ
րինի վէ բէք չօգ չէթէլէր մէ
տանա չըգտըլընը իսպար իտի-
յօրլար

Սէրէզտէ վէ Պուլկարիա
սինօրը իւզէրինտէ պուլընան
թիւք ասքէրինին գօմանտանը
իպլայիմ բաշա մարեշալ ինկալը
իլէ Յիւթիլ իւլթպէ իթմիշ տիր

ՍԹԱՆՊՕԼՏԱՆ Սօֆիա կազէ-
թալարընա տէհէթլի մալիւմաթ
լար վէրիլիյօր Մաքէթնիւստա
թէլէկաֆլար քէսիւմիշ օլմաղլէ
ճիտտի խապէրլէր ալընսալ բ-
մըշ իտարիճիէ նազըրը էշիլէրէ
նօթա եօլսյուպ չէթէլէրին իս-
թիւալթընա սուրէթի գաթիտէ
նիհայէթ վէրմէք իշին Պապը Ա-
լի իզթիգաթ մուճիպ հարէքէթ
իթմէկէ սէրպէսթ օլաճաղընը վէ
իւշ հաֆթա զարֆընտա ասըրլարը
բազլայաճաղընը պէյան էլլէմիշ
տիր

ԷՐՄԷՆԻՍՏԱՆ գուգուաթլա-
րընտան տօլալը բուս էլլիսինին
Պապը Ալիյէ միւրաճաթ իթմիշ
օլտըղլընը Տնէվլինք եազրիյօր ֆա-
ղաթ նէ կէօնա մուպահասա կէշ-
տիկինի պիլտիրմէյօր

ՊՕՐԻՍ ՍՍՐԱՅՕՎՐՆ Մա-
նասըրը վիլայէթի տախիլինտէ
պուլընտըղը իսպար օլընրիյօր

ՏԱԽԻԼԻԷ

Պատր. ֆոխանդդ Գեր. Տ. Վա-
հան Դ. Վ. Յակըբան Տօպրիչէ
միւթէվէտճիհէն տիւն շէհրիմիզ-
տէն հարէքէթ իթմի

— Սօպրանիէ բէյիսի Մ. Տէտօ
Թանքօվ Յէլս Բրէնս Ֆէրտինանտ
հազրէթլէրինին իտարէի հիւքիւ-
մէթի Սթամպուլօվստլէրէ թէս
լիմ իթմիկինտէն վէ «մէմուրին
գանձամէսինին» աճքեմաթ խիւ-
ֆընա օլարագ՝ մէմուրլար ազլ ու
թային իտիւտիկինտէն տօլալը
հիտտէթլէնուպ հէմ Բէնսին ա-
լէյհինէ իֆատէի քէլամ իթմէքտէ
վէ հէմտէ հիւքիւմէթի հազըրէի
շիտտէթլէ մուսխէզէ էլլէմէքտէ

օլտըղընը Սօֆի կազէթալարը
եազուպ Տէտօ Է. Երօվըն հա-
տընը թէհէվիւզ ի. Իկինի իթ-
թար էլլէյօրլար

Զ Ի Ն

Բուս հարպիէ նազըրը Ման-
չուրիտտա պուլընան բուս օրտու-
սընըն ժէնէրալարը իլէ Բօրթ Ար-
թուրտա ախիւրէն իճրաի միւզէքէ-
րէ իթմիշ օլուպ, գարարլարը շու
նօգթալարտան իպարէթ օլտըղընը
«Յիկարօ» եազըրիյօր

1) Բուսիա ասքէրլէրինի Ման-
չուրիտտան կէրի չէքմէք ֆիքրին
տէ իսէ տէ շըմէնտըֆէր խաթլա-
րընը մուհաֆազս իթմիւթէք ի-
ճիւն օլ ճիւղարտա մրպտարը քեա
ֆի ասքէր պըրս գաճա գ տըր

2) Էճէկալլէրին իսքիւնը իշին
միւսատէ վէրմէք հազգը Չին տէվ-
լէթինէ թէքթ Իտէճէք իսէտէ, շը-
մէնտիֆէր իւզէրինտէ պուլընան
շէհրլէրի իշին Բուսիանըն իշին
նէ միւրաճաթ օլընաճ գ տըր

3) Գօրէա իշին Բուսիա միւ-
տախէլէ իթմէլէքէք, շու շարթլէ
բի Ճարօն տէպլէթի տախի Գօրէա
իշլէրինէ գարըշմասըն

ԹԵԼԵԿՐԱՖԻԱՐ

Սրաւպօլ 24 Յուլիս

ՍԷԼԱՆԻՔ վալիսինին իսպարը
իւզրէ՝ վօլօտա Թուպան էհալիթ
ըսաննա տաղէթ վէ Թէշվիզ իթ-
մէքտէ իմիշ

Մանասթըր վալիսի Լիճէ քէօ-
լիւն մըլսթարը նէզտինտէ միւզիւր
էվրաղլար պուլընտըղընը պիլտի-
րուպ վէ պիր տաֆէթնամէ իլէ
Պօրիս Սարաֆօվ վէ Տամիան իմ
զաղը հաւի՝ պիւթիւն իսլամլարը
բուլմարը վէ ասքէրլէրի գաթ ու
թէլէթ իթմէք իշին թալիւմաթ
վէրիւմիշ օլտըղընը պիլտիրիյօր

ՍԷԼԱՆԻՔ վալիսինին իսպարը
իւզրէ՝ պիլթիւն շըմէնտըֆէր մէ-
մուրլարը Բիլիսթէր տաղընտան
եազըլլըն թէհէտիտամիզ մէքթուպ
լար գապուլ իթմիշլէր իշպու
էթթուպար խրիսթիան Եօլճու
գապուլ իթմէլէրինին էմր իթ-
միշլէր զիրա գօմիթալար թը-
րէնլէրի պէր հաւա իթմէք իսթէր-
լէր իմիշ

Իսլահտթ միւթէթիշի Հիլմի
բաշանըն բարօրթընա պիլնաէն
200 քիշիլիկ պիր չէթէ Սքիւպ
գազասընտա պիր գաշ քէօյ եազ-
մազ իսթէր իմիշ պիր տէրմէն
վէ էքիւլէր եազմ ար

Սէլանիք վալիսին իքիւնի
իսպարը իւզրէ 60 քիշիլիք պիր
չէթէ էքթիւսթ քէօյիլլէր, պիր
սթասիօն եազմըզ վէ սէմր եօլ-
լարընը պօզմուշ

Պազը քէօյտէ քէօյիլլէր խա-
նէլէրինին բէյլէրլէրինտէն աս
բէրլէր իւզէրինէ ալմէշ իթմիշլէր
Բէթթէմէ նամ քէօյիւն պուլ-

կարլարը ֆալիսիւրընը Բերք
իտուպ ըսան իշին տաղա չէ
քիլմիշլէր տիկէր քէօյիլլէրին
տախի նին թարիքի թուլաճազ
լարը մէմուլ օլընրիյօր

Հիլմի բաշանըն իքիւնի իսպա-
րընա պիլնաէն գօմիթալար Բրի-
լէպ գազասընտա թէշվիզ վէ Բուսիա
քէօյիլլէրին եազմըլլար Էհալի
չէթէլէրէ գարշը ճէնկլէշմիշ Մա-
նասթըրտան ասքէր Եօլլանըլմըշ
թէլէկաֆ թէլլէրի պօզուլմուշ
տըր

Մանասթըր վիլայէթի տախի-
լինտէ Գուրուշէվօ գաւապասընտա
գօմիթալար հիւքիւմէթ գօնաղընը
վէ թէլէկաֆլարտանի եազմըլլար
վէ 50 բէտիֆ գաթլ իթմիշլէր

Բրիլէպտէն վէ Մանասթըրտան
կէօնտէրիւմիշ օլան ասքէրլէր չէ
թէլլէրլէ վուրուշմուշլար իսէտէ
նէթիճէսի էլան ալաշըլմամըշ տըր

Դիլ չէվօ գազասընտա պիր շօգ
չէթէլէր պօմպալար աթարադ
քէօյլլէրի պասմագտա տըրլար

Մանասթըր վէ Բրիլէպ գազալա-
րընտա 200 քիշիլիք պիր չէթէ
տէհէթ վէրմէքտէ վէ տաղա չէթիւ-
մէք իշին քէօյիլլէրի իճպար իթ-
մէքտէ իմիշ Բրիլէպ եազըլլա-
րընտա պուլընան 2.8 չէթէ չէհրի
պասաճաղար տէյօրլար

Իշպու իսթիւալթէն Եօլլանիւ
ալմաթ իշին լազըմ կէլէն Բէա
պիրլէր էլէ ալընմըշ տըր

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԿԻՐՈՒՐԱՆ

ԵՐԿՍԵՌ ՖԻԼԻՊԷ

Հայկազեան Կրդարանն իր Ե. տա-
րիշրանը կը սկսի սեպտ. 1/14ին՝
Բ. շաբթի օր Դիշերթիկինբու եւ
անոնց վերաբերեալ մանրամասնու-
թեանց համար պէտք է անմիջապէս
գրուել Տնօրէնին, քանզի 12-15 տը-
ղոց եւ 6-8 աղջկանց համար միայն
տեղ ունինք, ուրոյն եւ յարմար
չէնքերու մէջ մեր անմիջական հսկոս
ղութեան տակ

Հայկազեան Կրթարանը կ'աւանդէ
զուտ ազգային, բարոյական եւ բարձ-
րագոյն կրթութիւն մը՝ ժամանակիս
արդար պահանջին համեմատ Այդպէս
եւ՝ ուսանողները կ'ընդունին նախնա-
կան պատրաստութիւն՝ Եւրոպայի եւ
Ամերիկայի բերձրագոյն դպրոցներու
համար Սոյն պատհանա Հայկազ-
եան Կրթարանը՝ ստիպողական ըրած
է, քաղաքակիրթ աշխարհի ամենա-
կարեւոր լեզուներէն Պրանսերէնը,
Անգլիերէնը եւ Գերմաներէնը Դաս-
տուները (մին Եւրոպայի) ուսում ա-
ռած են Անգլիա, Չեքիոյիա եւ
Գերմանիա

Տնօրէն
Հասցէ՝ Հայկ եւ Եւրոպական
Ֆիլիթօրը
Յ. Գ. Տնօրէնութիւնն ալ գրիւ-
լա եւ արձանագրութեան համար
աստուները ժամը 10-12

Одговорити Н. Давулен
Печатница Взаимность. Варна